80 לי"א

עליד"ה 2017

עלון בית ספר התיכון שליד האוניברסיטה | גליון מס׳ 7

תרבות של מצויינות מעל 80 שנה | ספטמבר 2017

ברכות לשנה החדשה

ברכת מנהל בית הספר

בשמי, ובשם הנהלת בית הספר,
אני מבקש לאחל לכל הבוגרים והבוגרות, ההורים, המורים והמורות,
התלמידים והתלמידות, העובדים והעובדות ולכל באי ביתכם:

חג שמח
שנה טובה
ומתוקה

שנה פורייה, שנה של עשייה והגשמה, שנת בריאות ואושר.

ד"ר גלעד אמיר, מנהל

ברכת יו"ר הוועד המנהל

מה כבר אומר, שעוד לא נאמר, משנה לשנה המצב מוחמר.
כל פעם בבוא שנה חדשה, בירכתי וסתם עשיתי בושה,
מיחזרתי עוד ברכה קשישה, קהילת ליד"ה נהיתה אדישה,
ובי עלו הרהורי פרישה, נטישה מבישה, או סתם הכחשה.
נו, שוב יגידו, הוא סתם חפר, סתם הוא כתב משהו קצרצר,
לצאת ידי חובה, על זה נאמר, השאיר לנו בפה טעם מר.
אז די כבר, הפעם נאמר באמת, בלי לריב, בלי להתעמת,
לא ברכה מצומצמת, לא מתלהמת, לא מקוממת,
אבל גם לא משעממת.
פשוט אברך את מה שהיינו רוצים, בלי פולניות ובלי אילוצים
לאחל לעצמנו, זיקוקים נוצצים ושנקבל בטוויטר מלא ציוצים
בזה הלשון:
לתלמידים/ות - ההנהלה מחליטה: שנה בלי בחינות
למורים/ות - משרד החינוך מכפיל משכורות
לבוגרים/ות - תסביכי בוגרי ליד"ה יהיו לכפרות
למנהלים/ות - השנה יוכפלו לכם החופשות
ולועד המנהל, מה נאחל? מליונר שתורם ושלום על ישראל.
אוהב באמת, שנה מקסימה לכולם ולכולן.

פרופ׳ אבנר דה שליט, בשם הועד המנהל

תלמידים, בוגרים ומורים יקרים,

עם תחילת שנת הלימודים ולרגל השנה החדשה שלוחה לכולכם ברכת עמותת הבוגרים והידידים של בית הספר, לשנת עשיה פוריה, שנת חידושים והצלחות, שנה של הרחבת הידע והעמקת הקשרים החברתיים. כבשנים עברו גם השנה נעמוד לצד תלמידי בית הספר בשיתוף עם צוות המורים וההנהלה ונתמוך בהשתתפות תלמידים בפעילויות הלימודיות והחברתיות של בית הספר.
בברכת שנה טובה ומשמעותית.

ד"ר שאול בייט, יו"ר עמותת הבוגרים והידידים

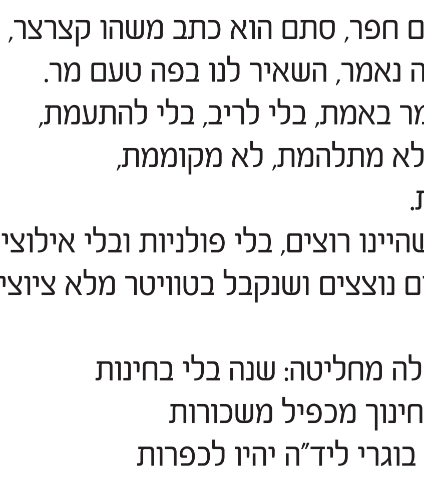

חג שמח ושנה טובה!

מפי בוגר - פרופ׳ אלכסנדר לויצקי, בוגר מחזור כ׳ (1958)

הצטרפתי לבית הספר לאחר 6 שנים בבית הספר העממי בית הכרם שהיה באותו בניין בו נמצא היה התיכון, פשוט מעבר לדלת.
מנהל בית הספר העממי דאז היה ד"ר דוד בנבנישתי. הוא זימן את הורי וניסה לשכנעם שאשאר עד לסיום כתה ח׳, אולם הם היו נחושים להעביר אותי לתיכון. ואכן זו היתה החלטה נכונה. בתיכון היו לנו מורים מצויינים בכל המקצועות ואחדים מהם היו כבר חברי סגל האוניברסיטה העברית. מאחר ומאד אהבתי ביולוגיה, התחברתי מהר מאד למורה ד"ר דבורה גרץ שלימדה אותנו ביולוגיה ולפרופסור אברהם פאהן המורה לבוטניקה שכבר היה פרופסור באוניברסיטה. מוניתי על ידי דבורה גרץ לממונה על המעבדות בביולוגיה ואף עשיתי עבודה על חיידקי האוויר, בעזרתו של פרופ׳ נתן גרוסוביץ מבית הספר לרפואה.
במסגרת עבודה זו נכנסתי גם לחדר ניתוח בבית החולים "הדסה" ששכן אז בעיר, מול בית החולים "ביקור חולים".
לתדהמתי זיהיתי בחדר הניתוח מספר חיידקים שבעצם לא היו אמורים להיות שם. גרוסוביץ והמנתח שפעל בזמן שלקחתי דגימות מהאוויר ניסו להרגיעני, ללא הצלחה.
כל הפעילויות האלה הובילו אותי למחשבה שאלמד רפואה. אפילו התראיינתי לרדיו בתוכנית לנוער, בהנחייתו של ירמיהו יובל (כיום פרופסור לפילוסופיה באוניברסיטה העברית) ובה הסברתי את רצוני ללמוד רפואה. במקביל למורים המצויינים לביולוגיה ובוטניקה, התחיל ללמד אותנו כימיה מנחם שטיינברג, במקביל להיותו תלמיד לדוקטורט לכימיה באוניברסיטה העברית, בה היה לפרופסור יותר מאוחר. במשך שנתיים למדנו כימיה בצורה המעולה ביותר.
הכימיה כה ריתקה אותי שהתחלתי לפקפק בהחלטתי ללמוד רפואה. הסברתי לעצמי כי על מנת להבין תהליכי מחלה יש להבין את הבסיס הכימי של תהליכי החיים ואז אפשר יהיה לעמוד על השיבושים החלים בתהליכי המחלה.
ואכן לאחר סיום הלימודים התקבלתי לעתודה האקדמית ולמדתי כימיה וביוכימיה באוניברסיטה העברית ויותר מאוחר עשיתי דוקטורט בביופיסיקה במכון וייצמן.
פרופ׳ אלכסנדר לויצקי הוא חתן פרס ישראל במדעי החיים (1990), חתן פרס וולף ברפואה (2005) וחתן פרס א.מ.ת (פרס האמנות המדע והתרבות) לשנת 2017 בקטגוריה מדעי החיים: חקר הסרטן.

SAVE THE DATE

עמותת הבוגרים ובית הספר התיכון שליד האוניברסיטה העברית
מזמינים

ל"כנס העשורים"
של בוגרי ליד"ה שנת ה-7

2007 | 1997 | 1987 | 1977 | 1967 | 1957 | 1947

יום ו׳, ז׳ בחשון, תשע"ח, 27 באוקטובר, 2017
בבית הספר

10:00 – התכנסות
10:45 – מפגש במליאה
11:45 – 14:30 מפגש במסגרת המחזורים

***

נא אשרו השתתפותכם בקישור שלהלן:
https://goo.gl/forms/XcRpRS2QqXmlvPG82
או בדוא"ל: irit.tal@leyada.net
כתובת בית הספר: רחוב רופין, ירושלים

נא להכיר: אריאל דרעי

הכירו את אריאל דרעי, תלמיד כיתה ה׳ 2, אשר משחק בנבחרת ישראל לקדטים בכדורסל. השנה ינסה אריאל להוביל את נבחרת בית הספר לאליפות המחוזית ואנו מחזיקים אצבעות ומעודדים.
שתהיה לך שנה של הצלחות אריאל, בכדורסל ובלימודים.

הגיגים של תחילת שנה

שלשום ליוויתי את יהונתן, בני, לבית הספר פולה בן גוריון, ביומו הראשון בכיתה א׳. זו פעם ראשונה שאני בעצם נמצא במערכת גם כהורה. הייתי תלמיד. אני מורה. ולראשונה השנה אהיה גם הורה לתלמיד.
זה מאוד מעניין להסתכל מהזווית הזו כהורה על העבודה שלי כמורה. בעצם מה שאני מבקש מהמורים של יהונתן, כאב, צריך להיות הדבר שיישם בעצמי כמורה.
ומה אני רוצה? דברים בסיסיים: שיהיה לו מעניין. שיראו אותו. שיכירו אותו ואת יכולותיו וידעו לטפח אותן. שירגיש בטוח. שיהיו לו חברים. וזו כנראה גם המשימה שלנו בליד"ה. לשם עלינו להתכוונן והלוואי נצליח בזה מעבר לכל התיאוריות הפדגוגיות ושאלת ייחודיות בית הספר שמעסיקה אותנו כל שנה בחדש. וזו ההרחבה שאני מבקש לתת היום לסיסמה של בית הספר "להסתקרן, ללמוד, להצטיין". בעבר ציינתי שבנוסף למלים המופיעות על הקיר בכניסה לבית הספר "להסתקרן, ללמוד, להצטיין" ראוי להוסיף עוד מילים רבות כמו "לבקר", "לערער", "לשאול", "להבין", "לחקור" ועוד. היום, בעקבות המחשבות שלי על יהונתן אני מבקש להוסיף להן את המילים לעניין, להכיר, לכבד ולחבר, והפעם מנקודת מבטו ותפקידו של המורה ולא של התלמיד.
המחשבות על ההוראה והלמידה בבית ספר עם תחילת השנה הושפעו גם מאבא שלי ולא רק מהבן שלי. גם אבא שלי לומד. במקביל לעבודה שלו, שהוא מאוד אוהב (וההוכחה היא שלמרות שהוא בן 71 הוא לא יוצא לפנסיה), הוא החליט שהוא רוצה להמשיך ללמוד ובשנים האחרונות הוא לוקח קורסים על ההיסטוריה של אפריקה. בגלל עובדה זו קניתי לו את הספר "השמידו את כל הפראים", ספר שתורגם לאחרונה לעברית ושהמחבר מתחקה בו אחר העבר וההווה הטרגי של אפריקה בהקשר של השליטה, הדיכוי והניצול של מדינות אירופה את היבשת הזו.
קניתי את הספר והלכתי להורים שלי ברגל, ובדרך הצצתי בו. שני משפטים שקראתי גרמו לי לקנות את הספר גם לעצמי ולצטט אותם בדברי הפתיחה שלי אליכם, ולחבר אותם למחשבות ולדילמות שלנו, צוות המורים על הלמידה וההוראה בבית הספר:
ציטוט ראשון: "אתה כבר יודע מספיק. גם אני יודע. מה שחסר לנו הוא לא ידע. מה שחסר הוא האומץ להבין את מה שאנחנו יודעים ולהסיק מסקנות".
המתח בין ידע, הבנה ומסקנה מעסיק אותנו לא מעט. כאזרחים בכלל וכמורים בפרט. את המונופול על הידע מערכת החינוך איבדה מזמן, אבל אנחנו עדיין קנאים לידע, איש איש בתחום הידע שלו. קשה לנו לוותר על המושגים, העובדות, התיאוריות הדיסיפלינריות שמלהיבים אותנו, ואנחנו מרגישים תחושת שליחות להעביר אותם הלאה. יחד עם זאת ברור לנו שאסור לנו להסתפק ב'העברת ידע', וחלקנו אפילו ביקורתי כלפי מושג זה בעולם שלנו. ולכן אנחנו מרחיבים את התפקיד שלנו מול התלמידים בעיסוק באיך משיגים ידע, איך מעריכים ידע, איך מבקרים את הידע, ואיך, כמו שהציטוט מציין, מבינים אותו מעבר לידיעה עצמה. ואחרי שמבינים אותו, אנחנו המורים בהחלט מכוונים גם לפעולה, לאקטיביות כלשהי שהידע והבנתו יוצרים התלמידים. אם נחזור לסיסמת בית הספר חשוב לא רק להצטיין, אלא גם לעשות.
ציטוט שני (שקראתי תוך כדי הליכה): "האם אדם חושש מפני שינוי? וכי מה יכול להתקיים אלמלא שינוי".
חשבתי שהוא מתאים לתלמידים, במיוחד לתלמידי א׳ החדשים על השינוי המשמעותי שעובר עליהם עם תחילת השנה, עם הכניסה לבית ספר תיכון עם 1100 תלמידים, ולמעלה ממאתיים תלמידים בשכבה. עם מגוון רחב של מקצועות לימוד ואתגרים חדשים. אבל אני חושב שהמילה שינוי והצורך לא לפחד ממנו קשורים גם לנו המורים. ביכולת לשנות את תכניות הלימוד, לערער על המוכר והבטוח, להתאים את עצמנו לקבוצות ולתלמידים ולגלות את עצמנו מחדש גם כמורים. המתח שבין שימור הדברים שאנו עושים טוב ובין הצורך לשנות גל הזמן מעסיק אותנו לו מעט.
בהגיגים אלו אני מבקש לאחל לכולנו, בוגרים, מורים, הורים ותלמידים כאחד שנה טובה, מתוקה ומלאת אתגרים.

ארז הקר, מורה להסטוריה ואזרחות
מנהל חטיבת הביניים בתיכון שליד האוניברסיטה

משפצים, מתחדשים, ומנגישים

בקיץ האחרון, בזמן שתלמידים ומורים נחו, בית הספר לא קפא על שמריו, להיפך. המון דברים זזו כאן, חלקם עדיין בתזוזה. העבודות על הרכבת הקלה בעיצומן, הרבה מאוד אבק, הרבה מאוד רעש, אבל מתחילים לראות את הסוף (בעוד כשנה). סללו מדרכה וכניסה מכובדת ובטיחותית לבית הספר, הכביש הוא דו מסלולי וכולל סידורי חניה נוחים. אל מגרש החניה הפרטי והתחתון של ליד"ה ניתן להגיע עם אישור ליד אולם הספורט החדש דרך השער הכחול. לאור העובדה שהשנה נקלטו עוד שתי כיתות לימוד (כיתה ז׳ וכיתת תקשורת), היינו צריכים להסב חדרים, לשפץ, להוסיף מזגנים ולצבוע. באותה הזדמנות שיפרנו את סביבת העבודה של המורים ופתחנו חדר מורים יותר נעים ונגיש. בקומת ההנהלה הוחלפה התקרה והתאורה (כבר לא חשוך בדרך למנהל...)
גולת הכותרת של העבודות היא מרכז המחשוב שנבנה במקום חדר ההסקה הישן, ששנים כבר לא בשימוש. התלמידים כבר מכנים את שתי כיתות המיחשוב סייבר 1 וסייבר 2, אז הוחלט כי המרכז ייקרא "מרכז הסייבר של ליד"ה". אנו בשלבים סופיים של הבניה, את עיצוב החלל ביצעה שירי ארצי בוגרת ליד"ה מחזור 1989. תמונות עדכניות עם גזירת הסרט.

לפני

אחרי
(כמעט)

בערב הגאלה שהתקיים בחודש דצמבר האחרון, לציון 80 שנה לבית הספר, גייסנו מהבוגרים תרומות שמטרתן הנגשת בית הספר. בעזרתכם, יחד עם סיוע מעמותת הבוגרים והידידים ותרומה של ד"ר גילה קפלן (בוגרת מחזור 1965) יחד עם קרן ביל ומלינדה גייטס, הצבנו בגרם המדרגות הראשי של בית הספר מעלון. המעלון ישרת אוכלוסיות עם צרכים מיוחדים שעד כה ביה"ס התקשה לתת להם מענה. בנוסף, אנו ממשיכים בהנגשה של כיתות אקוסטיות. אנו מודים למי שתרם עד היום ולמי שהנושא קרוב לליבו, נשמח לקבל תרומות להמשך תהליך הנגשת ליד"ה.

קמפיין גיוס משאבים

**בימים אלה,
עם תחילתה של שנה חדשה,
אנו יוצאים בקמפיין רחב היקף
לבוגרים ולבוגרות, לגיוס תרומות
עבור כלל הפרוייקטים,
או עבור פרוייקט ספציפי
הקרוב ללבכם.
נשמח לראות בבוגרינו שותפים
לנתינה, לעשייה
ולהתפתחות העתידית
של ליד"ה.**

ומה הלאה?
פרוייקט גדול ויפה הנמצא בחיתוליו הוא "דירת מעבדת המטבח". ליד אולם הספורט הישן, ישנו חלל גדול ששימש ככיתת מחשבים. חלל זה יוסב בחודשים הקרובים לדירה טיפולית שבה נקים מטבח ומעבדה. הדירה, שבמרכזה מטבח מאובזר לגמרי, יקדם את שילובם של תלמידי החטיבה העליונה המאובחנים בתסמונת אספרגר בתפקוד גבוה עם שאר התלמידים. בכיתה יילדמו מיומנויות הבישול, לצד חקר ופיתוח המזון. את התלמידים ילווה צוות כיתות התקשורת והמורה לביולוגיה, אשפית הבישול, יהודית אמיר.
הפרוייקט כבר קיבל תמיכה יפה של קרן הביטוח הלאומי וגם כאן מלווה אותו האדריכלית ובוגרת בית הספר, שירי ארצי. במסגרת אותו פרוייקט נקדם את תחום הכושר הגופני של תלמידי התקשורת וכלל תלמידי ביה"ס. בחצר הוצבו מתקני כושר: "ראש בריא בגוף בריא". המשך התפתחותו של הפרוייקט מחייב גיוס משאבים. אנו קוראים למי שפרוייקט זה מדבר אליו, לתמוך ולהיות שותף.
ובתכנון לטווח רחוק יותר: גן הנופלים - כיתת חוץ נוספת, שיפוץ חדר המוזיקה והפיכתו לאולם לימוד, הקרנה וקונצרטים, שיפוץ מעבדת הרובוטיקה/FIRST וכמובן בניית אגף חדש לבית הספר ושיפוץ הבניין הקיים. בכל אחד מהפרוייקטים הללו אנו רואים בכם הבוגרים, שותפים.

פביאן רוטמן, מנהל אדמיניסטרטיבי, מחנך ומורה

אירית טל, אחראית פיתוח משאבים וקשרי קהילה

כנס בוגרים מחזור 1965

ביום רביעי, 19 ביולי 2017, התקיים בבית הספר כנס מחזור 1965. כיבדו את באי הכנס מנהלי ליד"ה הוותיקים ד"ר קנלר וגב׳ חנה לויטה, יחד עם מעט מן המורים דאז.
הגיעו רוב הבוגרים של המחזור ואף שניים טרחו והגיעו מחו"ל. המפגשים היו מאד מרגשים וכך גם המפגש של הבוגרים עם ד"ר קנלר. באותה הזדמנות נחנך בקיר המצויינות של בית הספר, שלט על שמו של פרופ׳ יהודה ליבס, חתן פרס ישראל לחקר מחשבת ישראל לשנה זו ובוגר המחזור.
להלן כמה תמונות מהארוע המרגש.
תודה לנפתלי רז ולצוות המארגנים הנמרצים ממחזור 1965. בוגרים ובוגרות, אתם מוזמנים לארגן מפגשים שכאלו, בית הספר ישמח לעזור, להשתתף ולשמוח בשמחתכם.

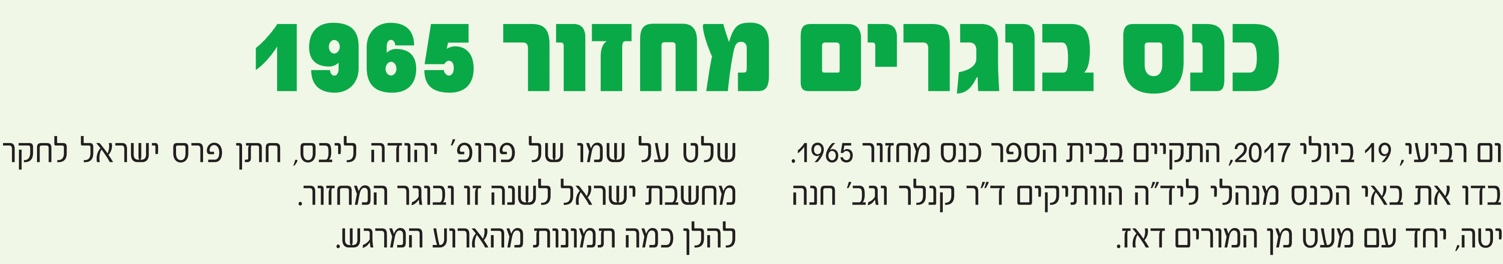

יריד מיד ליד"ה לראש השנה

הארוע שפתח את ארועי שישי בליד"ה לשנת תשע"ח הוא יריד מיד ליד"ה שהתקיים בבית הספר ביום ו׳, 15 בספטמבר והיה מוצלח ושמח במיוחד.
הציגו ביריד יותר משלושים דוכנים כשרובם תלמידים ותלמידות, או הורים, מורים ומורות. הארוע אורגן על ידי מגמת הקיימות וכל ההכנסות ממנו ילכו לפרוייקטים המתוכננים. אנו מזמינים אתכם להגיע לארועים הבאים שמארגן בית הספר עבור הקהילה שלו, ליהנות ולהשפיע.
תודה לכל מי שהגיע ושנה טובה ממגמת הקיימות.

דוכן קיימות

מה קורא בספרייה...

ספטמבר כבר בספרייה, ומביא עימו התחלה חדשה שבועיים ראשונים חלפו, ובספרייה מורגשת תכונה רבה. תלמידים ומורים פוקדים את הספרייה וממלאים אותה בחיוניות. בימים אלה תלמידי שכבה א׳ מתוודעים לספרייה בהדרכות ביבליוגרפיות מקיפות.
אנו מזמינות את בוגרי בית הספר להמשיך ולשאול ספרים מספריית ליד"ה המוכרת והאהובה. לפרטים, ניתן לפנות לאחת מאיתנו.
אנו מאחלות לכל משפחת ליד"ה שנה טובה, שנה של קריאה, שנה של ידע ומידע, שנה של תרבות. ובקיצור, שנה של ספרייה.

שלכן **ליאת רזניק, אילנה סלומון ומירב קליין**
ספרניות בית הספר

חג שמח ושנה טובה!

בית הספר התיכון שליד האוניברסיטה
רח׳ רופין ת"ד 39058, ירושלים 9139001, טל. 02-5631262 פקס. 02-5611048
אתר הבית שלנו: www.leyada.net, דוא"ל: highschool@leyada.net